

המולס הזה

רחוב גליקסון 8, תל אביב, טלפון 26785
ת.ד. 136. טען לסברקים: "עולמפרט"
חמוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס טסה שטת בע"מ, ת"א, טל. 62239.
החפצה: דוד שופל ובניה, תל אביב.
המערכת איננה אחראית לתוכן המודעות

העורך הראשי:
אורי אבנרי

ראש המערכת:
שלום כהן

עורך משנה:
רוב איתן

עורך תביעות:
זקי

עורך כתיבות:
סילבי קשת

כתב בכיר:
אלי תבור

חברי המערכת:
מנשה ברדיצ'ו, שייצ גלור, לילי גלילי, דויד תורוביץ, רותי ורד, אברהם ארסין, יוסף אברחם, אביבה סטן, עמוס סינור, שלמה טרו.

העתון הנקרא ביותר במדינה

מכתבים

שעת מיבחן

הקול הרם ביותר שהגיע לאוזני מכל הדי התקרת האחרונה כנבול הצפון (העולם הזה 1106) היה קולו של מעמו אוקה. הוא הת' רה בנו כי הניעה השעה ה11 לשנות את נישתנו לכל בעיות המרחב. שהרי עד כה, סמכנו תמיד על כוח ההרתעה שלנו. כבר התנסינו בהתנקשויות נבול, ותמיד ידענו להשיב במעלות-תגמול, או אפילו במלחמה רבתי, כמו בסניי. אבל הפעם, היה ברור לכל כי טוב לא נותר מקום למעלות תגמול. כל תגובה של ממש, פירושה מלחמה. ומל' חמה — מי יודע לאיזה כיוונים תתפתח? לכל הפחות, תהיה זו פתיחת הסיבוב האח' רון של נמישת האזור על-ידי המערב, וכיבו' שו הסופי על-ידי האימפריה הסובייטית. האם בזה רצוננו?

אני סבור שלא, ועל כן חובה עלינו לעי' שות את כל המאמצים למצוא דרך להיבר' עם שכנינו, על מנת שנים הם וגם אנחנו נינצלו מחיבוק הרב הרוסי. — אמרת זאת עלינו לנקוט בנייטראליות — אורבא. זה בעצמי לפחות את שלום המרחב. את מל' המבחן יוכלו אז שני הנושים לנהל ביניהם, הרחק מכינתנו.

ד"ר נחום שין, תל אביב

תמהני על כל אותם אישי ציבור, שהתי' מותיהם מתנוססות על הרף. התול' בשק' האם לא שמעו מעולם כי ציורים תמימים, אפילו ציורי תחולים, שימשו כלי נשק בירי מתגנדיהם? אני מבין בהחלט את חבר הכי' נסת בניו. לעולם אינר יכול לדעת איהו תעלול יעולל לר' יריבך, והנהדר תמיד, אמרו חז"ל, לעולם אינו נופל.

שמעון ירחמיאל, בני ברק

מה יש? נשים כבר אינו יודעות לצייר תחולים? או שמא הן כלבתיות מדי? על כל מנים לא הכאתם אף ציור אחר שידגיש את נקודת-הספק הנשית. וחוז' סוה, אף לא ציור קומי ואורוגינלי באסת. הלש' מאר' אורה ברנמן, רמת-הגן

תחולים נשיים וקומיים, ראי ציורים.

אוהב העם

מדוע שונאים אצלנו כל כך את נמאל עבר אלניאצ'ה? הלא למעשה אין לנו אדם בעולם, הדואנ' כמותו לקיומה ולהתפתחותה של מדינת ישראל.

רק לפני שבועות מספר, בומן כינוס מעלי' המנבית המאוחרת, הודיעו העתונים כי הנכסות המנבית יודרות גם, בגלל השקט ובנבולות'. והנה רק שמע עבד אלניאצ'ה את הדברים האלה, הוא נבהל מאד, וכאילו בהתאם להסכם סודי עם בניגוריו, נתן מקרה דחופה לחייפיו בבגול הסודי להתחיל במעולה תוקפנית ולהפסיק את השקט המסוכן באיזור.

חושבני כי במקום לפנות במחאה למועצה הבטחון, או ציבים לשלוח מכתב תודה לשליט מצריים, על דאנתו הנאמנה להכנסות המנבית המאוחרת ולגורלה של מדינת יש' ראל.

שמעון שרנסקי, ירושלים

שנה טובה

בעתונכם (העולם הזה 1091) הופיעה מודעה בה נאמר כי כרמסי ברכה נושאי פרסים נמכרים בארנות שנה טובה, על-ידי קרן נכי מלחמת השחרור וצה"ל. לפי מודעה זו קנינו את הברכות, שמספריהן 21405.

24051, 24052. על המודעה לא הופיע מסום מה תאריך ההנלה, אולם המוכר טען כי ההנלה תיערך ב-22.10.58.

עד כמה שידוע לנו לא נערכה שום הנלה ותוצאות ההנלה כו, אם אמנם נערכה, לא פורסמו.

שאלו, אביבה, יעקב, אלוניאבא

הקוראים שאלו, אביבה ויעקב, טועים. הגרלת קרן נכי מלחמת השחרור נערכה בתאריך המובטח, והתוצאות פורסמו בעתו' נות היומית, כדי לוודא אם זכו אגרותיהם. יפנו למשרדי קרן נכי מלחמת השחרור, רחוב מנה 5, תל אביב.

אזהרה לגברים

כקוראת נאמנה שלכם הכעסתי אתכם מאד בכתבה מאת הרמן קלאנג (העולם הזה 1105). אולי מר קלאנג הינו ספר נבדים טוב, אינר יודעת. מעולם לא הייתי נבד, אך כאשר לתפורות נשים הנני מוסחית: ב-2 שנות חיי ביקרתי כבר אצל ספרים רבים. לדעת, התסרוקות שהוצגו בתצוגת מלון "המיר", היו ממש עקסטרופוליות. עצתי לחברי המערכת מסין זכר — זכרו מה קרה בסופו של עבדאללה, זכר — זכרו ס. ג. ר., ירושלים

נהנית לקרוא את סיפורו האישי של הר' מר קלאנג, אם כי סרם הנעתי עדי היום לירי, חושבת אני כי מי שהיה ספרה של הצל המלכותי הירדנית ראוי לאשראי רב. לצערי העתקתי את מקום מגורי מירושלים למרובינציה. אולם אני מבטיחה: בהודמנות הראשונה של ביקור אצל הורי, לא אפסח על דלתו של ספר המלכות.

רינה סו, רמלה

אלו היה לרצות נראה באופן קצ' ל כל שמיות הרמים הללו

עמי בגדור, חיפה

ברצוני לציין לשבח את קיבוץ להבות הבשן, אשר פירסם מודעת תודה לחושבי הערים, שהתניסו בשעתו לבניית בונקרים במשק. בשעות מיבחן כאלה נסדרת האחרות בין הלקי האומה.

ראובן גורביץ, בתים

עולם ומלואו

עלי לציין לשבח את הקריקטורה של זקי. על בעיית השילומים והצנת הסרטים הנרטי' ניים בארץ (העולם הזה 1106). כצורך אחד הצליח להביע עולם ומלואו — ובצורה מאד פכה ותרבותית.

מסקנות מצרפת

מאמרו של העורך מצרפת, "אוהרה" (הי' עולם הזה 1106) בא בריוס בעתו. הוא משי' כיל הערירי נכונה את תוצאות הבחירות בצרפת ואף להסיק מהן את המסקנה הנוגעת לאזרח הישראלי — דהיינו: נגד בחירות אזוריות-רוביות. זוהי כתיבה עתונאית ל' דוגמה.

שמואל ברגר, ירושלים

לגופו של עניין

מה שעשתה זיוה (העולם הזה 1106) הוא עניינה הפרטי ואין זה נוגע לאיש, מלבד אולי להוריה ולבני משפחתה, ויתכן גם שי' לבעלה לשעבר. לזיוה היה חלום, היה לה העזו לומר על חיי נחיות בטוחים ולצאת לעולם הגדול, ולנסות להגשים חלום זה. היא לא חוזה בכדי לשאת את כשלונה. על כן בהרה בדרך הקלה, קלח' אינני יודעת. על כל פנים, זו זכותה הבלעדית להחליט מה תעשה במנייה, אישייתה או נוסף.

אין סיבה להשמיץ אותה. חיה הררית ניסתה והצליחה. האם היא ראוייה לזרים?

אביבה ד., חיפה

אתם 100%. אני מתפלל רק על דבר אחד: איד נתתם לאוצר כזה ואנני מבין שידעתם עליו מראש) לעזוב את הארץ

שמעון שרייבר, ירושלים

לא יאומן כי יסופר, זוהי האגדה על זיוה וזה שיברה. רוח לבי כשקראתי מעל נבי עתונכם, כי זיוה ויתרה על האזרחות הישראלית.

מנשה הנוראי, צה"ל

אינני חושבת שהצנת תצלומי עירום היא כה מושחתת או בלתי מוסרית. עוד מהומן הקרוב, בימי היוונים והרומאים, היו נהי' גות הבחורות להופיע באולמות ציור ומיסול בהופעות עירום גם בישראל יש אולפני ציור ופיסול אשר מספר בחורות מופיעות בהם בהופעות עירום, על מנת להכילים את האמנות והיופי, אך לא כדי להסעיר ציורים. אינני מבטיחה לספר, שום אני הופעת לא אחת בצורה זו, ואינני רואה בכך פגיעה במסור.

זיוה אינה היחידה העושה זאת ואפשר להסביר ענין זה, בצורה נורמלית בהחלט. מנייתה לתצלומי עירום אינה צריכה לספסל דיוקא את הדרדרותה.

עמנואלה גולדברג, חיפה

בחור אם נערה, אני אומרת לכם: תודה רבה. מאות, ואולי אלפי נערות בישראל חול' מות כיום על קאריריה וזהרת בהולכיבור פירסומם והוהיר אותן כי הדרך אינה תמיד קלה, וכי אפשר להגיע רחוק מאוד מן הי' מקום שאליו שאפו.

נחמה לוי, תל אביב

לגופו של עניין: זו היתה כתבה מוצי' לחת מאור מכל הבחינות: המוסרית, הלאו' מית והחינוכית

אליהו חסון, חולון

נשק בשק

ישר כוח. עמוד התחולים שלכם (העולם הזה 1105) נרם שעה של קורת רוח. לא הייתי מתאר כי חברי נכנס כבורים, אישי ציבור ואמנים, יקדישו מוסמם לנסיון נרא' מולוני מעין זה. אינני בטי' לעצרי במדע כתבה, אך אני בטוח כי נראפולונ מופחה היה מסיק מעמורכם מסקנות רבות.

ראובן הלל, רחובות

...עכשוו הכל ברור: מי שאינו יכול לצייר תחול אפילו, ווראי שאינו יכול ל' הציל' את המדינה.

אלגורה ריבקיץ, חיפה

האירופית, ככת'ברית טבעית למערך הפור' ליטי המערבי.

מובן מאליו שתמונה זו מלחה בזולול עמוק לתרבות המזרח (שכמעט איש לא טרח ללמדה), לשפה הערבית, ליצירות-המאר של העבר השמי (במידה שלא נשתמרו במקרה במסורת הדתית היהודית).

אין כל חשיבות לגבנות התמונה הזאת או לאינכונותה. אין טעם להצביע על העוב' דה שהדור הצעיר הגדול בארץ התפרק, ב' הצלחה קיצונית, הן מן הערכים החיוביים והן מן הערכים השליליים של התרבות האירופית, וכי קשרו היחיד עם תרבות מסוארת זו היא זיקתו למסוס מיסטר ותשוקתו לטיול בפאריס. מיתוס, גם כשהוא כווב לחלוטין, עשוי להשפיע באופן מכריע ולאורך ימים.

המיתוס האירופי של הציונות הופך מ' ראש את האשכנזים לשליטי המדינה. הוא הופך את שפת האם הפולנית לנכס יקר, ואת בעליה לאישי-תרבות. הוא הופך את שפת-האם הערבית למכשלה חברותית, ואת בעליה לאיש נחות.

הוא גותן פרס לתרומתו של האשכנזי, המתבטאת בקשר כלשהו, אפילו שטחי, לער' למ המערבי. הוא בז מעומק לבו לתרומתו הטבעית של הספרדי ובן עדה המזרח, המתבטאת בקשרו הבלתי-אמצעי לתרבות ול' מציאות של המרחב השמי.

המיתוס הכווב של יעדנו ה"אירופי" חזק כל כך, עד שגרף עמו גם את הספרדים, וזרע בלבם הרגשית-נחיתות עמו' קה. הספרדים המעטים שהצליחו לחזור לצמרת החברתית או הכלכלית של המדינה, משתדלים ככל יכולתם להתנכר למוצאם ולחקות את האשכנזים. בתאחת התבוללותם הם דומים ליהודים בחוץ-לארץ.

אולם פתח התקעה לבני עדות המזרח בישראל אינו בהתבוללות, וגם לא ביצירת מסלגה "עדתית", שתסיף לייצוג יחסי והגן לספרדים במסודות השלטון. כל עוד לא תשתנה רוח המשטר בארץ, נדון כל כשלוץ כזה להתנהנות ולכשלוץ.

שעתם הגדולה של בני עדות המזרח תבוא כאשר יכירו הם עצמם בערכם הסגולי ה' מקורי, כאשר ישאו בפיהם בשורה שתחזיר להם את כבודם העצמאי. עתיד האנושות בדרות הבאים אינו מונח באירופה, אלא ביבשות המתעוררות של אסיה ואפריקה. עתיד ישראל אינו מונח על חופי האוקיינוס האטלנטי, אלא בין מוסול ואדיס-אביבה, מאראקש וכתיית.

בתמונה זו נועד לבני עדות המזרח יעד טבעי, גאה ומפואר. כאשר ירימו את הדגל המרחבי, יוכלו לקום במלוא שיעור קומתם. הם יהיו חולית-הקשר החיונית בין המדינה לבין התרבות המתחדשת של המזרח.

כשגריז בקאהיר או כשליח למטה הלוי' חמים באלג'יריה, כנציג כבוגרם תרבותי שמי בדמשק וכסוכן מסחרי בסודאן, וזכה העברי בן המרחב להוקרה האמיתית, הגני' זלת ממנו כאשר הוא מנסה למכור את קולות מעברת אסקיה למפלגה אשכנזית.

באשכנז רבתי, ידפקו תמיד את השחורים. בישראל שמת, יהיו בהרה אורחי כבוד.

עלם כפ

6.6.58

הבעיה הספרדית הולכת ומסתכנת. הנה מונה שר שני מבני עדות המזרח, ודחא' במשרד הדתות, שם היתה נהוגה אפליה גלויה ומשמית נגד בני עדתי. קם לאחר מכן ראש הממשלה, ונאם בפני חברי הכנסת נאום ארוך, בו תיאר את אהבתו לבני עדות המזרח, ואת רצונו העז לראותם תורפים את מקומם הפרופורציונלי במסודות המדינה. הוא שלל את אפליית עדות המזרח לרעה בצורה כה קיצונית, עד כי תבע את אפלייתם לטובה. "אם ישנם שני מועמדים למשרה ציבורית", קבע, "האחד ספרדי והשני אש' כנוי, וישניהם בעלי אותה רמה, יש להעדיף את הספרדי".

השבוע הזדמן לי לשוחח עם אדם שאני מעריכו מאוד, אישיות ציבורית מוכבדת. מזה כמה חודשים רבו הנבואות כי הוא עומד להתמנות למשרה ציבורית רמה, והנה, עתה, טיטר לי בעצם, כי אינו מתכוון לקבל את העמדה המוצעת. מדוע? "מטני שאני ספרדי", השיב.

מסתבר כי נודע לו לפתע, שאותה המשרה המוצעת — בשל מוצאו הוצעה לו, בהתאם להנחיות ראש הממשלה. והוא חשב, לתומו, כי בשל רמתו המקצועית בחרו בו. על כן סירב לקבל את המשרה.

כל התופעות הללו היו רק סוגיות רא' שונות לפני הבחירות. הן לא השאירו מספ, כי ככל שיתקרב יום הקלפי יבקשו המפי' לגות לרכב על סוס העדות.

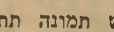

מי שאוהב הגדרות מטשטשות, יכול להצביע על העובדה הפשוטה כי הי' צמרת הפוליטית-כלכלית-תרבותית השולטת בישראל באה ברובה המכריע ממזרח-אירור מה. וה שנים מצליחים יחידים להצטרף אליה — גרמנים כמו מנחם רון, צברים כמו משה דיין, אפילו ספרדים כמו יוסף נחמיאס. אולם הצטרפות זו, מחירה התבו' ללות.

ש.וב, אין זה מקרה. הציונות היא תנועה מזרח-אירופית. אמנם מייסדה הרשמי היה איש מרכז-אירופי, אולם לא תיאודור הרצל קבע את רוחה ומטרתה הרעיונית. הרצל היה סמל. המדינה שהגות צייר אותה לעצמו, בספרו אל-ג'נואלנד, דומה יותר למצב על הירח מאשר למציאות בישראל.

כל צמרת חברתית, אפילו היתה מהפכנית בראשיתה, סופה לשקוע במטרנות. היא מב' קשת להנציה את עצמה, את דפוסיה, את משפחתיה. צמרת אשכנזית, טבעה לתת ית' רונות למועמדים אשכנזים, להקשות על דרכו של מועמד ספרדי.

אולם גם תיאור זה פשטני מדי. הסיבה היסודית ביותר לנחיתות מעמדם של בני עדות המזרח בישראל עמוקה עוד הרבה יותר.

לכל מדינה יש תמונה תתי-חברתית של עצמה — אותו מיתוס יסודי "חור' לש על התודעה העצמית. האנשים והמו' שגים התואמים את התמונה הזאת, זוכים לעליה ולרימום. האנשים והמושגים הסותרים אותה, נידונים מראש לירידה ולנחיתות.

מאז ימי העליה השניה ועד היום, רואה הצמרת הציונית את ישראל (ואת הישוב העברי לפנייה) כחלק מאירופה. היא אוהבת לראות את עצמה כראשגשר של התרבות